

عواملی که برای جامعه نشاط می‌آفرینند

نشاط اجتماعی یکی از مقوله‌های مهم در زندگی مدرن است، چراکه جامعه با نشاط سریع‌تر به سوی کمال و پیشرفت می‌رود که با نگاه به زندگی ائمه اطهار(ع) و پیامبران(ص) می‌توان به مصادیق نشاط درست و عوامل ایجاد آن دست یافت.

نشاط اجتماعی یکی از مقوله‌های مهم در زندگی مدرن است، چراکه جامعه با نشاط سریع‌تر به سوی کمال و پیشرفت می‌رود که با نگاه به زندگی ائمه اطهار(ع) و پیامبران(ص) می‌توان به مصادیق نشاط درست و عوامل ایجاد آن دست یافت.

نشاط اجتماعی قرآن کریم و روایات متعدد، بر شادی سالم تأکیدات فراوانی دارند؛ شادی و نشاطی که با محوریت توحید و به دور از گناه شکل گرفته باشد، ماندگاری و اثربخشی بسیاری در زندگی فردی و اجتماعی افراد دارد؛ البته در دین مبین اسلام، شادمانی کاذب که ناشی از دروغ، آزار مؤمنان، ریا و گناه است مذموم شمرده شده؛ چراکه برای آینده وی و جامعه اثرات جبران ناپذیری خواهد داشت. خبرنگار ایکنا از خراسان جنوبی در نظر دارد طی سلسله مصاحبه‌هایی به عوامل نشاط اجتماعی بپردازد و شادی‌های درست و تفکیک آن را از نشاط مضر روشن کند که اولین شماره این پرونده تقدیم مخاطبان می‌شود.

حجت الاسلام حسین قاسمی، استاد حوزه علمیه خراسان جنوبی درباره عوامل نشاط اجتماعی به خبرنگار ایکنا گفت: نشاط اجتماعی یکی از مقوله‌های مهم در زندگی مدرن است، چراکه جامعه با نشاط سریع‌تر به سوی کمال و پیشرفت می‌رود، و در مقابل جامعه افسرده به سمت خشونت، اغتشاش، خودکشی و متلاشی شدن حرکت می‌کند. لذا، تمام تلاش دولت‌ها، تأمین نشاط و امنیت روحی مردم است؛ با نگاه به زندگی ائمه اطهار(ع) و پیامبران(ص) می‌توان به مصادیق نشاط درست و عوامل ایجاد آن دست پیدا کرد.

وی بیان کرد: نشاط فردی اولین عامل برای نشاط در جامعه است، چراکه اگر احاد افراد جامعه از شادی نسبی برخوردار باشند، به خودی خود جامعه نیز شاداب خواهد بود. عواملی که باعث نشاط در فرد می‌شوند عبارتند از کار و تلاش، سفر، ورزش و سرگرمی که در قرآن کریم نیز به آن اشاره شده است.

استاد دانشگاه شهرستان بیرجند ادامه داد: کار باعث نشاط در انسان می‌شود و او را از احساس پوچی دور می‌کند، چراکه انسان با کار کردن، چیزی را که نداشته به دست می‌آورد و همین به دست آوردن و به نتیجه رسیدن و دستاورد داشتن، نشاط آور است. سفر کردن نیز باعث نشاط است، چراکه انسان مناظر و اماکن متنوع و متفاوتی می‌بیند و از روزمرگی و تکرار ملال آور روزهای عادی خلاص می‌شود. ورزش نیز باعث گردش خون و شادابی جسم است که طبعاً به شادابی روح منجر خواهد شد.

قاسمی بیان کرد: سرگرمی به فعالیتی گفته می‌شود که هدف اصلی اش کاهش اضطراب‌ها و تنش‌های ذهنی است. البته این سرگرمی‌ها نباید از حد خود بگذرد و به افراط منجر شود، همان‌طور که نمک به غذا طعم می‌دهد، سرگرمی هم به زندگی فرد طراوت می‌دهد، اما اگر نمک بیش از اندازه در غذا ریخته شود، غذا قابل خوردن نیست؛ همین‌طور سرگرمی بیش از حد زندگی را از مدار اعتدال خارج می‌کند. سرمنشأ نشاط در زندگی معصومین(ع)

وی افزود: رعایت اخلاق معاشرت از دیگر عوامل نشاط اجتماعی است؛ اخلاق در معاشرت و برخورد با دیگران باعث نشاط خود و دیگران می‌شود؛ اگر انسان در برخورد با دیگران، خوش اخلاق باشد، دیگران را به خود جذب می‌کند؛ همان‌طور که خداوند در توصیف اخلاق پیامبر(ص) در آیه ۱۵۹ سوره آل عمران می‌فرماید: «قِمَامًا رَحِمَةً مِنَ اللَّهِ لِيُنْزِلَ اللَّهُ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ قَطًّا غَلِيظًا لَانْفَضَّوْا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْنُفْ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ» پس به برکت رحمت الهی با آنان نرم‌گو و پرمهر شدی و اگر تندخو و سخت دل بودی قطعاً از پیرامون تو پراکنده می‌شدند پس از آنان درگذر و برایشان آرزو بخواه و در کارها با آنان مشورت کن و چون تصمیم‌گرفتی بر خدا توکل کن زیرا خداوند توکل‌کنندگان را دوست می‌دارد» و این جذب دیگران هم باعث نشاط خودش خواهد شد و هم آن افرادی که با انسان در ارتباط هستند، اما اگر انسان بد اخلاق باشد، دیگران را از خود دور کرده و خودش را منزوی می‌کند.

قاسمی با بیان اینکه اخلاق معاشرت جنبه‌های متعددی دارد که مهم‌ترین آن‌ها عبارتند از خوش اخلاقی، مدارا، احترام به دیگران، حسن ظن، ترک تهمت و غیبت و تمسخر، تصریح کرد: خانواده سالم از دیگر عوامل است؛ خانواده کوچکترین عنصر جامعه است و نشاط و شادابی از این کانون به سایر ارکان جامعه سرایت می‌کند. اگر افراد در خانواده شاد و سالم زندگی کنند، طبعاً در جامعه هم شاد بوده و این شادی را به دیگران منتقل می‌کنند؛ لذا باید بعد از توجه به نشاط فردی، به نشاط در خانواده توجه و

وی اظهار کرد: داشتن جایگاه اجتماعی نیز از دیگر موارد است؛ اگر شخص در جامعه جایگاهی داشته باشد و مورد توجه قرار بگیرد، همین امر باعث رضایتمندی او از خود و جامعه خواهد بود. لذا، جامعه ای که برای افرادش جایگاه فائل باشد، میزان شادابی آن هم بیشتر است. همچنین برقراری نظم و قانون در جامعه از دیگر عوامل است، چراکه اگر مردم بینند نظم و قانون در جامعه برقرار است و همه کارها و امورات اداری و تجاری و سیاسی روی نظم و برنامه انجام می شود، از حاکمیت و حکومت راضی بوده و شاداب خواهند بود.

این استاد حوزه و دانشگاه بیان کرد: برقراری عدالت اجتماعی مورد مهم دیگری است، زیرا در صورتی که عدالت در جامعه برقرار شود، عموم افراد حس رضایتمندی خواهند داشت، هرچند مشکلاتی نیز پیش پای آنها باشد. حس بی عدالتی و فاصله طبقاتی به صورت شدیدی باعث ایجاد نارضایتی و به دنبال آن خشم عمومی را به همراه دارد.

وی ادامه داد: کاهش فقر و مشکلات اقتصادی نیز از دیگر عوامل نشاط است، چراکه طبیعی است که هرچه مشکلات اقتصادی کمتر بوده و سطح رفاه عمومی بالاتر، مردم و جامعه رضایتمندی بیشتری داشته و دغدغه مالی کمتری دارند. در روایتی از پیامبر اکرم(ص) نیز آمده است که «كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا وَ كَادَ الْحَسَدُ أَنْ يَغْلِبَ الْقَدَرَ»؛ فقر می تواند به سرعت به کفر منجر شود، لذا فقر و مشکلات اقتصادی در جامعه خصوصا قشر مستضعف باعث اعتراضات، مخالفت ها و نارضایتی ها می شود؛ البته این به آن معنا نیست که هرگونه اعتراضی را به مشکلات اقتصادی ربط بدهیم، چه بسا اعتراض هایی که اصلا منشأ اقتصادی ندارد.

قاسمی با بیان اینکه مشارکت دادن مردم در امور اجتماعی و سیاسی نیز از دیگر عوامل نشاط اجتماعی است، گفت: اگر مردم خود را در صحنه تصمیم گیری جامعه سهیم بدانند، حس رضایت بیشتری نسبت به حاکمیت دارند. لذا، جوامع جدید به مردم سالاری و دموکراسی روی آورده اند. بنابراین مواردی که گفته شد از نکات مهم ایجاد نشاط جمعی است که اگر نباشد جامعه رویی از شادابی و در نتیجه پیشرفت را نخواهد دید؛ باید ببینیم در این حوزه در چه سطحی قرار داریم و در صدد رفع کاستی ها برآیم.

گفت وگو از زهرا حمیدی